

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019–2021 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

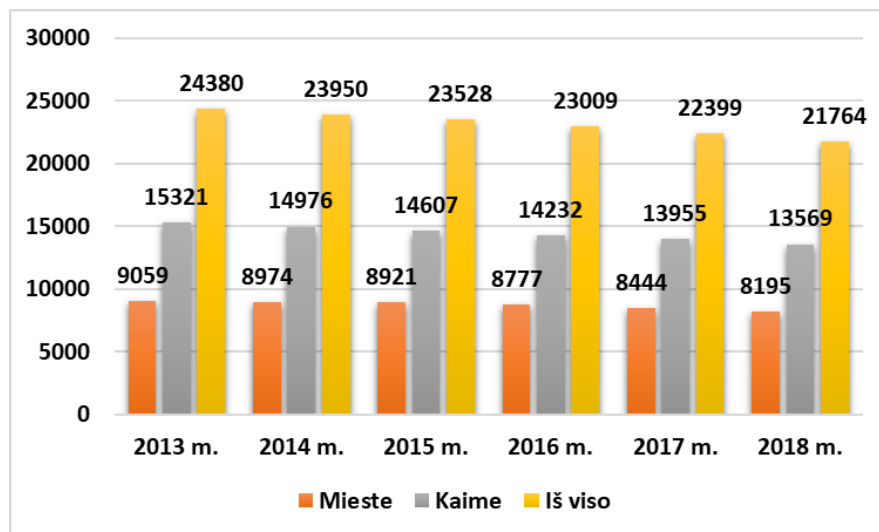
Misija

Varėnos rajono savivaldybės misija – sėkmingai plėtoti ir skatinti vietos savivaldą, užtikrinti subalansuotą plėtrą ir kokybišką viešojo administravimo bei viešųjų paslaugų teikimą tenkinant Varėnos rajono bendruomenės poreikius ir interesus.

Aplinkos analizė

Gyventojai.

Viena didžiausių problemų, kurias pastaraisiais metais patiria tiek visa Lietuva, tiek Varėnos rajono savivaldybė (toliau – savivaldybė), yra sparčiai mažėjantis gyventojų skaičius. Per metus Lietuvoje sumažėjo 39,0 tūkst. gyventojų – 2018 m. sausio 1 d. šalyje gyveno 2 mln. 808,9 tūkst. nuolatinių gyventojų. Daugiausiai gyventojų prarasta dėl emigracijos, taip pat daugiau žmonių mirė nei gimė. Savivaldybėje per pastaruosius penkerius metus gyventojų sumažėjo 10,7 proc.: 2013 m. pradžioje čia gyveno 24,4 tūkst. nuolatinių gyventojų, 2018 m. pradžioje – 21,8 tūkst. Per 2017 metus savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 635, iš jų Varėnos mieste – 249, rajono kaimuose – 386.

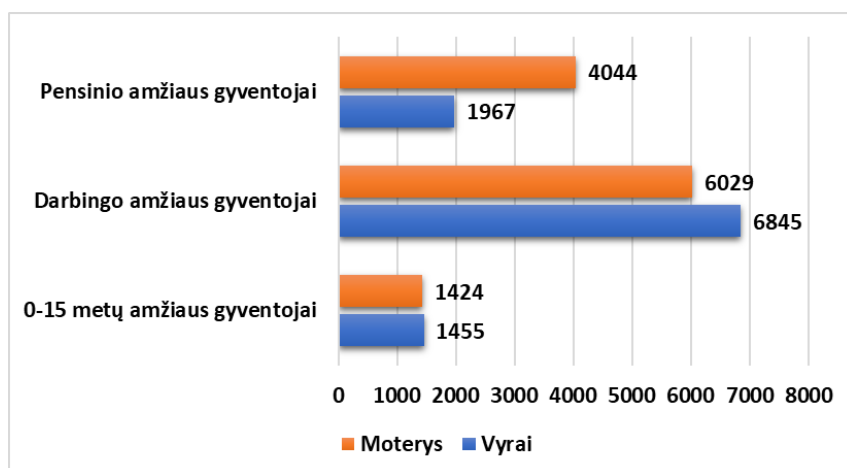
1 pav. Varėnos rajono savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojant gyventojų sudėtį lyties ir amžiaus aspektais, pastebima, kad 2018 m. pradžioje:

- ✓ savivaldybėje gyveno 52,8 proc. moterų ir 47,2 proc. vyrų;
- ✓ didžiausią gyventojų dalį sudarė darbingo amžiaus gyventojai (59,2 proc.), mažiausią – 0–15 metų amžiaus gyventojai (13,2 proc.);
- ✓ didžiausias skirtumas tarp lyčių – pensinio amžiaus gyventojų grupėje.

Gyventojų mažėjimo tendencija stebima visose amžiaus grupėse.

2 pav. Varėnos rajono savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal amžių ir lytį 2018 m. pradžioje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

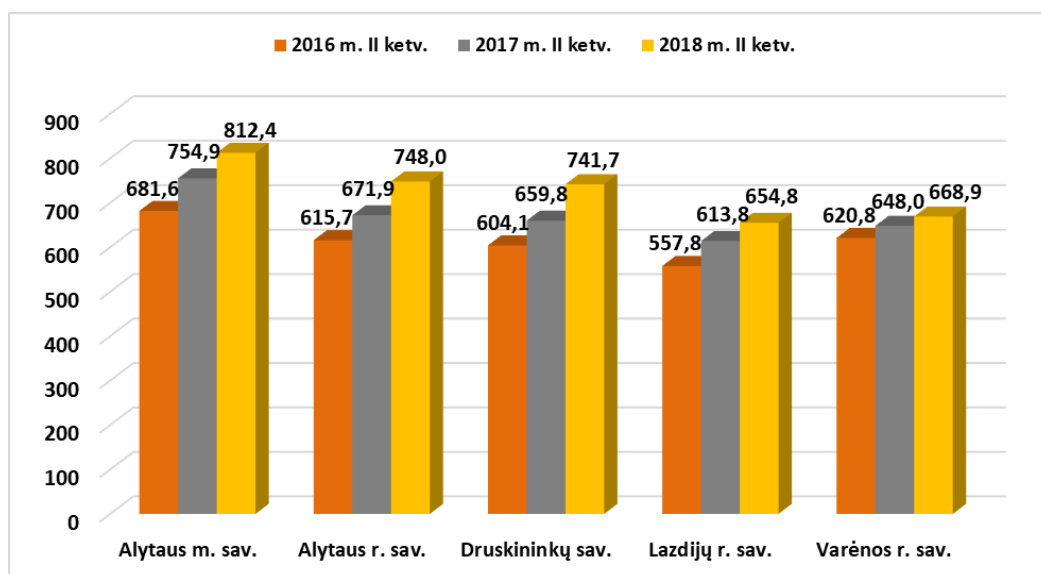
Ekonomika ir verslas.

Lietuvos BVP (pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką) per 2017 m. padidėjo 3,8 proc. (2016 m. buvo 2,3 proc.). Didžiausią įtaką ūkio augimui turėjo paslaugų, pramonės ir statybų sektoriuose sukuriama pridėtinė vertė. Prekių eksportas 2017 m., palyginti su 2016 m., padidėjo 16,9 proc. ir to meto kainomis siekė 26,4 mlrd. Eur.

Spartėjanti infliacija išpėja apie stiprėjantį vidaus veiksnių poveikį kainoms, ypač dėl sparčiai kylančių darbo sąnaudų. Verslo įmonių elgsenos tendencija sparčiau augant darbo užmokesčiui vis didesnę padidėjusios darbo jėgos kainos dalį perkelti į prekių ir paslaugų kainas stiprėja.

Užimtų gyventojų per 2017 m. sumažėjo 0,5 proc. Numatoma, kad ši tendencija bus ilgalaikė. Darbo vietų pakanka, bet ima trūkti darbingo amžiaus gyventojų. Įtampa darbo rinkoje toliau didėja. Sparčiai augantys atlyginimai (vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, palyginti su 2016 m., šalyje padidėjo 8,5 proc., arba 66 Eur, ir sudarė 840,1 Eur, realusis darbo užmokestis 2017 m. padidėjo 5,7 proc.) rodo kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą.¹

Analizuojant darbo užmokesčio pokytį visose Alytaus regiono savivaldybėse, pastebima, kad Varėnos rajono savivaldybėje jis didėjo mažiausiai. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. II ketvirtį savivaldybėje buvo 668,9 Eur, t. y. 20,9 Eur didesnis negu 2017 m. II ketvirtį, kai tuo laikotarpiu Lazdijų rajono savivaldybėje šis rodiklis padidėjo 41,0 Eur, Alytaus miesto savivaldybėje – 57,5 Eur, Alytaus rajono savivaldybėje – 76,1 Eur, o Druskininkų savivaldybėje – 81,9 Eur.

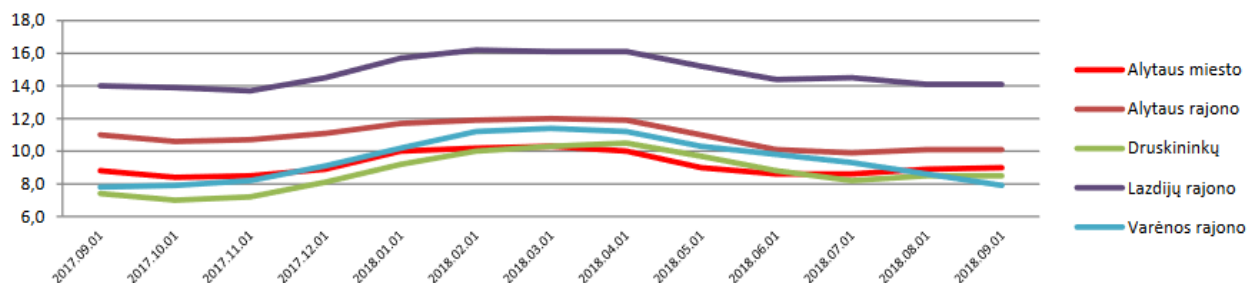

3 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Alytaus regiono savivaldybėse, Eur
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

¹ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

Nors ekonomika kyla, dėl emigracijos masto kyla rizika ūkio augimo perspektyvoms. Numatoma, kad kylantys atlyginimai švelnins neigiamą demografinių tendencijų poveikį šalies užimtumui, tačiau visiškai jo nepanaikins. Viešajame sektoriuje įtampą kelia „užšaldyti“ valstybės tarnautojų atlyginimai ir Vyriausybės planuojama viešojo sektoriaus reforma.²

Registruotas nedarbas 2018 m. rugsėjo 1 d. Lietuvoje sudarė 8,2 proc., Alytaus apskrityje – 9,6 proc. Didžiausias nedarbas šiuo laikotarpiu registruotas Lazdijų (14,1 proc.) ir Alytaus rajonų (10,1 proc.) savivaldybėse, mažiausias – Varėnos rajono savivaldybėje (7,9 proc.)

4 pav. Registruoto nedarbo kaita Alytaus apskrities savivaldybėse 2017–2018 m., proc.

Šaltinis – Alytaus teritorinė darbo birža

Iš viso savivaldybėje 2018 m. rugsėjo 1 d. buvo įregistruota 1 014 bedarbių, iš kurių 52,9 proc. sudarė moterys, 47,1 proc. – vyrai.

Švietimas.

Mokymosi pasiekimams gerinti 2017 m. Lietuvoje buvo pailgintas ugdymo dienų skaičius, atliekami nacionaliniai ir tarptautiniai mokinių pasiekimų tyrimai 4, 8 klasėse ir 15-mečių mokinių, pradėtos atnaujinti bendrosios programos, parengtas naujas Pedagogų rengimo modelis. Nacionalinio egzaminų centro duomenimis, 2017 m. aukštesniu pasiekimų lygiu išlaikytų valstybinių brandos egzaminų rezultatai pagerėjo: 2017 m. – 16,3 proc. (2016 m. – 13,7 proc.)

Siekiant, kad daugiau 4–6 metų vaikų lankytojų švietimo įstaigas, daugiau penkiamečių dalyvautų priešmokyklinio, o šešiamečių – pradinio ugdymo programoje, 2017 m. įteisintas mokymosi ankstinimas. Bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarka jas stambinant padeda efektyviau naudoti švietimo išteklius ir užtikrinti reikiamą ugdymo kokybę. Nuo 2016 iki 2017 m. mažų mokyklų (kuriose mokosi iki 120 mokinių) šalyje sumažėjo 10,1 proc.³

Būtina paminėti, kad nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. atsisakyta mokytojų valandinio tarifinio darbo apmokėjimo ir pereita prie mokytojų etatinio darbo apmokėjimo sistemos modelio. Lėšos mokinių ugdymui mokykloms skaičiuojamos ne pagal kiekvieną mokinį, kaip buvo iki šiol, bet pagal klasių dydį ir skaičių. Lėšos kitoms reikmėms, pavyzdžiui, mokytojų kvalifikacijai, vadovėliams, mokinių pažintinei veiklai, švietimo pagalbai, mokyklų administravimui, skiriamos pagal kiekvieną mokinį.

Varėnos rajono savivaldybėje 2018–2019 mokslo metus pradėjo 11 bendrojo ugdymo mokyklų (viena mažiau negu prieš metus, kadangi 2018 m. pradžioje buvo likviduota Valkininkų sanatorijos mokykla):

- ✓ 6 pagrindinės,
- ✓ 1 progimnazija,
- ✓ 3 gimnazijos,
- ✓ 1 specialioji mokykla.

Jaunimo klasių mokinius ugdo Varėnos technologijos ir verslo mokykla (ne savivaldybei pavaldi profesinio mokymo įstaiga). Be to, veikia 2 daugiafunkciai centrai. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai ugdomi 8 bendrojo ugdymo mokyklų, 2 daugiafunkcių centrų ir 3 lopšelių-darželių priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo grupėse.

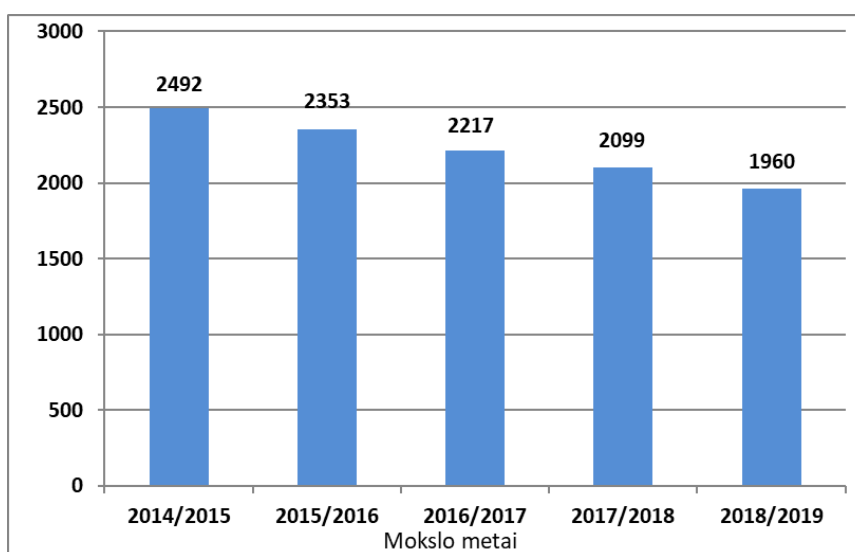
Savivaldybėje veikia 2 vaikų neformaliojo švietimo įstaigos – Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla ir Varėnos moksleivių kūrybos centras. Taip pat vykdomos mokinių neformaliojo švietimo programos Varėnos sporto centre. Suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugas teikia Varėnos švietimo centras.

Mažėjant gyventojų skaičiui, mokinių skaičius Varėnos rajone taip pat kasmet mažėja. 2018 m. rugsėjo 1

² https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

³ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

d. duomenimis, savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 1 960 mokinių, t. y. 139 mokiniais mažiau negu prieš metus.

5 pav. Mokinių skaičius Varėnos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose
Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius

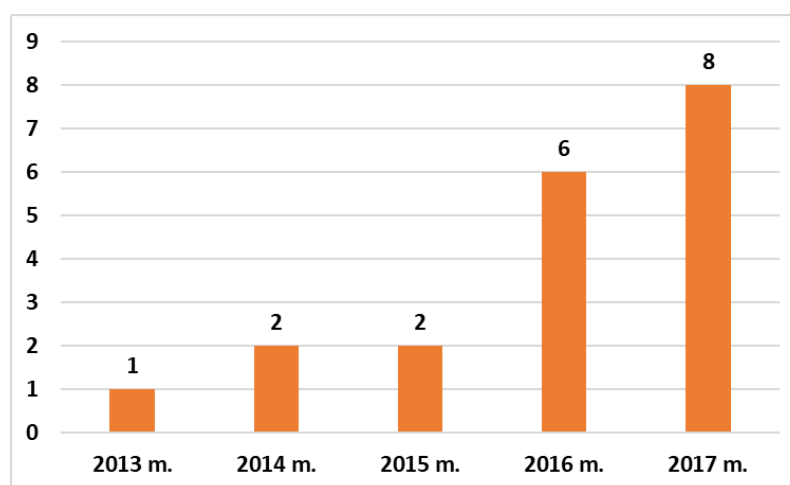
Kultūra.

2017 m. pradėtas rengti Lietuvos kultūros politikos pagrindų įstatymas, kurio tikslas – įtvirtinti kultūrą kaip strateginį valstybės prioritetą ir užtikrinti tvarų kultūros finansavimą.

Siekiant didinti kultūros paslaugų prieinamumą, daug dėmesio buvo skiriama kultūros paslaugų infrastruktūros atnaujinimui, viešųjų investicijų poreikį grindžiant kultūros paslaugų kokybės, patrauklumo ir prieinamumo didinimu.

Vertinant kultūros paslaugų ar produktų vartojimo lygį, galima pastebėti, kad scenos meno renginiuose bent kartą per metus apsilanko daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų. Populiariausi scenos meno renginiai – teatro spektakliai ir populiariosios muzikos koncertai. Pagal gyventojų lankymąsi teatre Lietuva pranoksta Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių vidurkį (Lietuva – 34 proc., ES – 28 proc.)⁴

Savivaldybės gyventojai taip pat aktyviai dalyvauja kultūrinėje veikloje. Vienas iš tai atspindinčių rodiklių – didėjantis jau tradiciniu tapusio Dalios Tamulevičiūtės profesionalių teatrų festivalio Varėnoje lankytojų skaičius (2016 m. – 3 283, 2017 m. – 4 500). Be to, pastaraisiais metais savivaldybėje kasmet didėja muziejų lankytojų skaičius.

6 pav. Muziejų lankytojų skaičius Varėnos rajono savivaldybėje, tūkst.
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

⁴ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

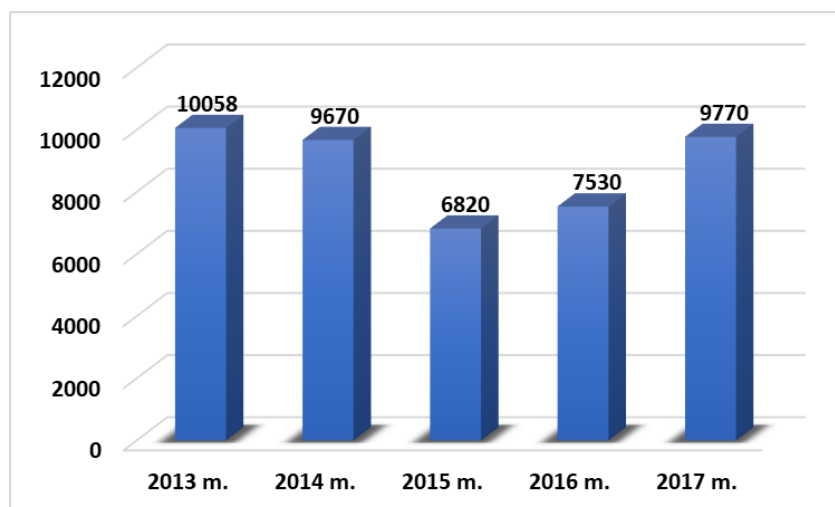
Kultūros įstaigų tinklas 2018 m., palyginus su 2017 m., nepasikeitė – rajone veikia šios įstaigos, išlaikomos iš savivaldybės biudžeto:

- Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 24 jos struktūriniai teritoriniai padaliniai;
- Varėnos kultūros centras ir 18 jo struktūrinių teritorinių padalinių;
- Merkinės krašto muziejus ir 3 jo struktūriniai padaliniai: Vinco Krėvės-Mickevičiaus memorialinis muziejus, Perlojos istorijos muziejus, Dainavos apygardos partizanų muziejus su memorialu Dainavos apygardos partizanams atminti.

Sportas.

2017 m. šalyje pradėta kurti skaidri kūno kultūros ir sporto srities valdymo ir finansavimo sistema – taikomi efektyvūs kūno kultūros ir sporto finansavimo kriterijai, orientuojamasi į visuomenės fizinio aktyvumo skatinimą.⁵

Savivaldybėje vykdoma aktyvi sportinė veikla, kurioje dalyvauja įvairaus amžiaus gyventojai, organizuojamos įvairios sporto šakų pirmenybės, turnyrai, sporto šventės. Sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose 2017 m. dalyvavo 9 770 asmenų, t. y. 2 240 asmenų daugiau negu 2016 m.

7 pav. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Varėnos rajono savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Svarbiausias vaidmuo organizuojant sporto varžybas ir renginius, rengiant rajono sportininkus tenka savivaldybės biudžetinei įstaigai – Varėnos sporto centrui.

2017 m. rajone veikė 27 sporto klubai, iš kurių aktyviausi: Varėnos vyrų rankinio sporto klubas „Ūla“, Varėnos vaikų futbolo klubas „Atžalynas“, Varėnos krepšinio klubas „Bitės“, Varėnos autosporto klubas „ASK“, Varėnos sveikatingumo klubas „Saulingė“, Varėnos rankinio veteranų sporto klubas „Šmarškai“, Varėnos bėgimo klubas, sporto klubai „Dzūkai“, „Žiliniai“, „Erbis“ ir „Toreso“.

Socialinė apsauga.

Siekiant pagerinti šalies ilgojo laikotarpio fiskalinę situaciją, toliau tobulinama pensijų sistema, didinamos socialinio draudimo pensijos.

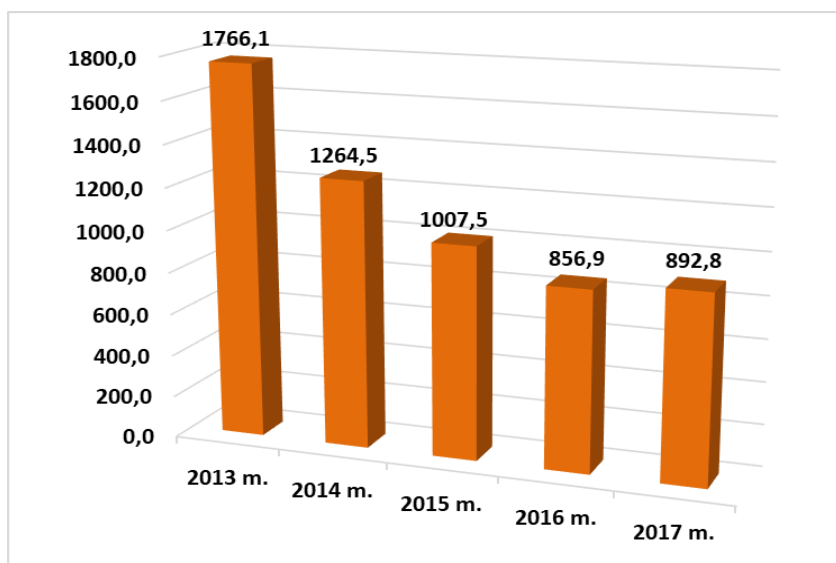
2017 m. patvirtinta asmens minimalių vartojimo poreikių dydžio (toliau – MVPD) skaičiavimo metodika. Vadovaujantis šia metodika, nuo 2018 m. apskaičiuojama lėšų suma, reikalinga minimaliesiems asmens (šeimoms) maisto ir ne maisto poreikiams patenkinti. 2018 m. MVPD siekia 245 Eur. Nuo 2019 m. MVPD numatoma susieti su socialinių išmokų atskaitos rodikliais.

Nepaisant teigiamų tendencijų užimtumo skatinimo rinkoje ir pensijų sistemoje, ekonominio augimo nauda nebuvo tolygiai padalyta ir skurdo rizika Lietuvoje tebėra viena aukščiausių ES. Siekdama sumažinti skurdo riziką ir socialinę atskirtį, Vyriausybė 2017 m. atliko svarbius darbus, dėl kurių 2018 m. valstybės remiamos pajamos (toliau – VRP) padidėjo nuo 102 iki 122 Eur (20 Eur arba 19,6 proc.). Tai ypač aktualu skurdo riziką patiriantiems asmenims, gaunantiems piniginę socialinę paramą pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą.

Svarbi šeimos kūrimo, darnos užtikrinimo ir gimstamumo didėjimo sąlyga – ekonominis šeimos

⁵ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

stabilumas. 2017 m. buvo pakeistas išmokos vaikui („vaiko pinigų“) mokėjimas – vaiko amžiaus riba padidinta iki 18 m.; šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms tris ir daugiau vaikų, skiriama išmoka vaikui, nevertinant šeimos gaunamų pajamų. 2017 m., palyginti su 2016 m., išmokos vaikui gavėjų per mėnesį padaugėjo apie 81,1 proc. (nuo 66,1 tūkst. iki 119,7 tūkst. vaikų), o išlaidos šiai išmokai mokėti išaugo apie 62,7 proc. (nuo 15 iki 24,4 mln. Eur). Be to, įtvirtintos dvi naujos išmokų rūšys – išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai ir gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui. 2017 m. gruodžio 5 d. priimti ir Išmokų vaikams įstatymo pakeitimai, kuriais nuo 2018 m. sausio 1 d. įteisinta vienodo dydžio išmoka visiems vaikams nuo gimimo dienos iki 18 m. (ir vyresniems, jeigu jie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 21 metai), kiekvienam vaikui 30 Eur per mėnesį išmoka. Papildomai skatinamos daugiavaikės šeimos ir remiamos mažas pajamas turinčios šeimos. Prognozuojama, kad išmoką vaikui papildomai gaus apie 410 tūkst. vaikų, skurdo rizikos lygis vaikų nuo gimimo iki 18 m. amžiaus grupėje sumažės apie 2,7 proc. (nuo 25,6 iki 22,9 proc.).⁶ Pasikeitus teisės aktams, savivaldybėje socialinių pašalpų poreikis didėja: 2017 m. išmokėta 892,8 tūkst. Eur, t. y. 35,9 tūkst. Eur daugiau negu 2016 m., o per 2018 m. sausio–rugsėjo mėn. jau išmokėta 999,5 tūkst. Eur socialinių pašalpų.

8 pav. Varėnos rajono savivaldybėje išmokėta socialinių pašalpų 2013–2017 m., tūkst. Eur
Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės administracijos Būhalterinės apskaitos skyrius

Socialinės paslaugos savivaldybės teritorijoje teikiamos visoms galimoms socialinių paslaugų gavėjų grupėms – likusiems be tėvų globos vaikams, suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimų nariams, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams, vaikams su negalia ir jų šeimoms, asmenims, patiriantiems socialinę atskirtį.

Socialinių įstaigų infrastruktūrą rajone apsprendžia gyventojų socialinių paslaugų poreikiai, pasiūla bei kliento ir savivaldybės galimybės mokėti už socialines paslaugas.

Socialinių paslaugų teikėjai:

- ✓ seniūnijų socialiniai darbuotojai;
- ✓ socialines paslaugas teikiančių įstaigų socialiniai darbuotojai, šių įstaigų socialinių darbuotojų padėjėjai;
- ✓ nevyriausybinių organizacijų darbuotojai.

2018 m. socialinės paslaugos teikiamos 4 įstaigose, kurių veiklą finansuoja savivaldybė:

- ✓ Merkinės globos namuose,
- ✓ Varėnos globos namuose,
- ✓ Varėnos socialinių paslaugų centre,
- ✓ Varėnos rajono savivaldybės bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Savivaldybė aktyviai ragina prie paslaugų teikimo prisidėti nevyriausybines organizacijas – 2017 metais 7 nevyriausybines organizacijas vykdė projektinę veiklą teikdamos paslaugas rajono gyventojams.

⁶ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

Sveikatos priežiūra.

2017 m. Lietuvoje baigtas įgyvendinti Ketvirtojo sveikatos sistemos plėtros ir ligoninių tinklo konsolidavimo etapo planas, kuriuo siekiama stiprinti pirminę sveikatos priežiūros grandį ir užtikrinti daugiau paslaugų vyresnio amžiaus žmonėms, racionaliai panaudoti ligoninėse turimas lovas. 2017 m. ambulatorinių paslaugų suteikta 4,7 proc. daugiau, palyginti su 2014 m.; ambulatorinių slaugos ir paliatyviosios pagalbos paslaugų suteikta 10,3 proc. daugiau, palyginti su 2015 m. Numatoma toliau konsoliduoti sveikatos priežiūros įstaigų tinklą, siekiant didinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą.

2017 m. buvo dedamos visos pastangos, kad sukurta centrinė e. sveikatos sistema veiktų sklandžiai ir kuo daugiau sveikatos priežiūros įstaigų prisijungtų prie jos, užtikrinant principą „vienas pacientas – viena sveikatos istorija“. Daugiau nei 240 sveikatos priežiūros įstaigų ar vaistinių integrovosi su Elektronine sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacine sistema (ESPBI IS) arba teikia į ją duomenis. 2017 m. kompensuojamųjų vaistų elektroninių receptų išrašymas padidėjo nuo 10 iki 45 proc.

Sprendžiant savižudybių problemą Lietuvoje, didinamas psichikos sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų pirminės psichikos sveikatos centruose, prieinamumas, nuo 20 tūkst. iki 17 tūkst. mažinamas maksimalus aptarnaujamų gyventojų skaičius kiekvienam psichikos sveikatos paslaugų teikimo komandos nariui.⁷

Varėnos rajone 2018 m. veikia šios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos:

- ✓ VšĮ Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centras ir jo struktūriniai padaliniai: Varėnos psichikos sveikatos centras, Greitosios medicinos pagalbos skyrius, Merkinės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė, Marcinkonių, Merkinės ir Valkininkų ambulatorijos ir 9 medicinos punktai,
- ✓ VšĮ Varėnos ligoninė,
- ✓ Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras,
- ✓ Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento Varėnos skyrius,
- ✓ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Reabilitacijos, fizinės ir sporto medicinos centro Valkininkų kardiologinės reabilitacijos skyrius.

Savivaldybėje aktyviai įgyvendinant savižudybės prevencijos priemones, žymiai sumažėjo savižudybių skaičius. Per 2014–2016 m. rajone nusižudė 47 asmenys: 2014 m. – 22, 2015 m. – 17, 2016 m. – 8. Didžioji dalis nusižudžiusiųjų – darbingo 15–64 m. amžiaus (2016 m. nusižudė 7 darbingo amžiaus asmenys). 2016 m. tarp nusižudžiusiųjų buvo tik vyrai (8), iš kurių 7 – kaimo gyventojai, 1 – miesto gyventojas.

Viešasis saugumas.

Pagrindiniai išorės veiksniai, kurie turėjo ir ateityje turės įtakos viešojo saugumo plėtrai, yra nuolatinis informacinių ir kitų technologijų (pvz., dronų, spausdintuvų) tobulėjimas ir plėtra, globalizacijos procesai ir dėl jų didėjantys pasaulinės prekybos mastai bei gyventojų mobilumas, demografiniai pokyčiai, klimato kaita, įtempta geopolitinė padėtis, hibridinio karo grėsmės, branduolinių incidentų grėsmė dėl statomos prie Lietuvos valstybės sienos Astravo AE.

2017 m. Lietuvoje užregistruotos 63 846 nusikalstamos veikos, tai 8 proc. daugiau negu 2016 m. Šį užregistruotų nusikalstamų veikų skaičiaus didėjimą lėmė vairavimo apsvaigus nuo alkoholio, kai vairuotojo kraujyje nustatoma daugiau nei 1,5 promilės, kriminalizavimas ir 24 proc. padaugėję fizinio skausmo sukėlimo ar nežymaus sveikatos sutrikdymo atvejai, dažniausiai susiję su smurtu artimoje aplinkoje.

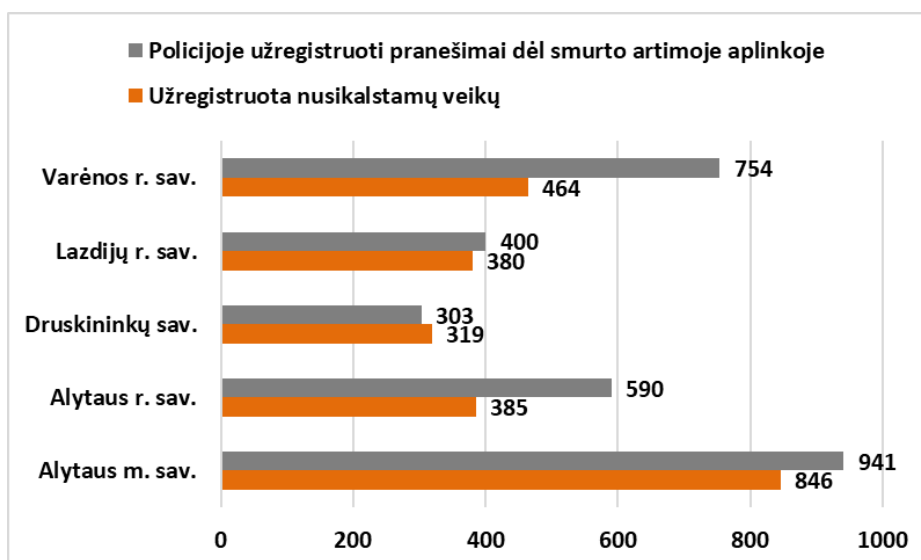
Vis dar opi problema – smurtas artimoje aplinkoje: policijos duomenimis, 2017 m. policijoje užregistruota 47,9 tūkst. pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje, tai tik 5 proc. mažiau nei 2016 m. ir 25 proc. daugiau nei 2015 m. Tokių pranešimų daugėja dėl padidėjusio visuomenės informuotumo ir mažėjančio pakantumo smurtui artimoje aplinkoje.⁸

Analizuojant užregistruotų nusikalstamų veikų ir policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje skaičių Alytaus regione, pastaraisiais metais stebima ta pati tendencija – Alytaus miesto savivaldybė pagal šiuos rodiklius išlieka pirmoje vietoje, Varėnos rajono savivaldybė – antroje.

2017 m. savivaldybėje užregistruotos 464 nusikalstamos veikos, t. y. 16,0 proc. arba 64 veikomis daugiau negu 2016 m. Pernai policijoje buvo užregistruoti 754 pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje, tai tik 2,7 proc. mažiau negu 2016 m. ir 28,7 proc. daugiau negu 2015 m.

⁷ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

⁸ https://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2017_metu_veiklos_ataskaita_Seimui.pdf

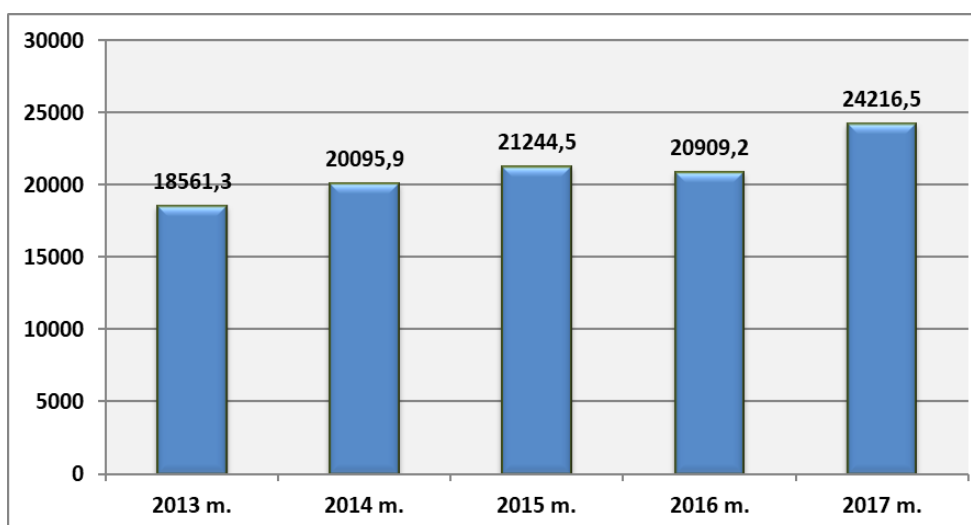

9 pav. Užregistruotų nusikalstamų veikų ir policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje skaičius Alytaus regiono savivaldybėse 2017 m.

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Finansiniai ištekliai.

Savo tikslams įgyvendinti savivaldybė naudoja savivaldybės biudžeto bei kitų finansavimo šaltinių (ES, valstybės biudžeto ir kt.) lėšas. Pagrindinis savivaldybės veiklos finansavimo šaltinis yra savivaldybės biudžeto lėšos.

10 pav. Varėnos rajono savivaldybės 2013–2017 m. biudžeto pajamos, tūkst. Eur

Šaltinis – Varėnos rajono savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyrius

Didžiausią savivaldybės biudžeto pajamų dalį kasmet sudaro mokesčiai ir dotacijos. 2017 m. savivaldybė gavo 24 216,5 tūkst. Eur pajamų, t. y. 3 307,3 tūkst. Eur daugiau negu 2016 m. Dar 506,2 tūkst. Eur 2017 m. savivaldybė gavo iš skolintų lėšų.

2017 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų savivaldybės biudžeto lėšų likutis buvo 835,2 tūkst. Eur.

Š. m. spalio mėn. patikslintas savivaldybės 2018 m. biudžeto pajamų planas sudarė 25 539,2 tūkst. Eur. Prognozuojama, kad jis bus įvykdytas 100,0 proc. Be to, 2018 m. planuojama gauti 530,3 tūkst. Eur pajamų iš skolintų lėšų.

Didžiausią savivaldybės biudžeto išlaidų dalį kasmet sudaro išlaidos švietimui ir socialinei apsaugai.

Planavimo sistema.

Strateginis veiklos planas parengtas atsižvelgiant į Varėnos rajono savivaldybės 2018–2028 metų strateginį plėtros planą, patvirtintą savivaldybės tarybos 2017 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. T-VIII-766, kuriame suformuluota savivaldybės plėtros vizija – „Šiuolaikiškas gyvenimas gamtos ritmu“, numatytos

trys strateginės kryptys, turinčios aiškius ir ambicingus siekius:
VISUOMENĖ – išlaikyti gyventojų skaičių, suteikiant visas reikalingas kokybiškas paslaugas: švietimo, sveikatos, socialines, kultūros, sporto ir t. t.;
EKONOMIKA – tapti turizmo kraštu ir pradėti vystyti naują verslo kryptį – sveikatinimo ir socialines paslaugas atvykstantiems asmenims;
APLINKA – kurti bei išlaikyti kokybišką gyvenamąją aplinką, patrauklią tiek naujajai kartai, tiek esamiems gyventojams.
Vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės tarybos patvirtintu strateginiu veiklos planu, bus sudaromas savivaldybės 2019 metų biudžetas bei rengiami savivaldybės administracijos, seniūnijų ir savivaldybės biudžetinių įstaigų 2019 metų veiklos planai.

Strateginiai tikslai ir efekto kriterijai	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
01	Sudaryti palankias sąlygas išsilavinusios, aktyvios, saugios ir sveikos visuomenės ugdymui.
Strateginio tikslo aprašymas	
<p>Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:</p> <p>01. Žinių visuomenės plėtros programa. 02. Bendruomeniškumo ugdymo programa. 03. Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo programa. 04. Sveikatos apsaugos programa.</p> <p>Efekto kriterijai: E-01-01-01 Mokinių, gavusių Brandos atestatus, dalis nuo visų besimokančių pagal vidurinio ugdymo programą mokinių skaičiaus, proc. E-01-01-02 Mokinių, gavusių Pagrindinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą mokinių skaičiaus, proc. E-01-02-01 Nusikalstamumo lygis (užregistruota nusikalstamų veikų 100 000 gyventojų). E-01-03-01 Savivaldybės teikiamų socialinių paslaugų išvystymo normatyvo atitiktis valstybės mastu nustatytiems normatyvams, proc. E-01-04-01 Natūrali gyventojų kaita.</p>	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
02	Skatinti aplinką tausojančią ekonominę veiklą bei turizmo plėtrą, puoselėti kultūros paveldą.
Strateginio tikslo aprašymas	
<p>Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:</p> <p>05. Verslo plėtros skatinimo ir užimtumo didinimo programa. 06. Turizmo vystymo programa. 07. Kultūros paveldo puoselėjimo bei kultūros paslaugų plėtros programa.</p> <p>Efekto kriterijai: E-02-05-01 Registruotų bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, proc. E-02-06-01 Turistų skaičius rajone per metus, asm. E-02-07-01 Savivaldybės kultūros įstaigų (bibliotekų, kultūros centrų, muziejų) lankytojų skaičius, tūkst.</p>	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
03	Plėtoti rajono viešąją infrastruktūrą ir užtikrinti gerą aplinkos kokybę.
Strateginio tikslo aprašymas	

Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:

08. Viešosios infrastruktūros plėtros bei priežiūros programa.

09. Aplinkos apsaugos programa.

Efeko kriterijai:

E-03-08-01 Kelių eismo įvykių skaičius.

E-03-09-01 Aplinkos oro kokybė, neviršijanti DLK.

E-03-09-02 Paviršinių vandenų kokybė (atitiktis ES vandenų direktyvai 2000/60/EC, kurioje išskiriamos 5 vandens kokybės klasės – nuo labai geros iki labai blogos).

Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
-------	--------------------------------

04	Gerinti rajono valdymo kokybę.
-----------	---------------------------------------

Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdoma programa:

10. Savivaldybės valdymo programa.

Efeko kriterijus:

E-04-10-01 Asmenų, patenkintų savivaldybės darbu, dalis nuo visų aptarnautų ir savo nuomonę pareiškusių asmenų skaičiaus, proc.

Veiklos prioritetai

Atsižvelgiant į savivaldybės viziją, misiją, aplinkos analizės rezultatus bei strateginius tikslus, išskiriami šie **2019 m. veiklos prioritetai**, kuriais vadovaujantis planuojamos lėšos strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti:

1. Ugdymo kokybės užtikrinimas stiprinant pedagogų profesinį kapitalą ir modernizuojant švietimo įstaigų aplinką.
2. Palankių sąlygų verslui sudarymas, užimtumo didinimas ir socialinės atskirties mažinimas modernizuojant viešąją infrastruktūrą Varėnos mieste ir rajono kaimiškose vietovėse.
3. Susisiekimo infrastruktūros gerinimas.
4. Turizmo plėtrą skatinančių projektų įgyvendinimas.
5. Naujų socialinių paslaugų likusiems be tėvų globos vaikams ir šeimoms teikimas.

Asignavimai ir numatomi finansavimo šaltiniai

(tūkst. Eur)

Ekonominės klasifikacijos grupės ir finansavimo šaltiniai	Patvirtinti 2018 metų asignavimai	Numatomi 2019 metų asignavimai	Numatomi 2020 metų asignavimai	Numatomi 2021 metų asignavimai
1. Iš viso asignavimų:	32 517,0	38 528,8	32 406,2	30 326,3
1.1. išlaidoms	26 254,7	27 951,6	27 524,1	27 051,4
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	9 817,4	10 176,3	10 411,6	10 507,7
1.2. turtui įsigyti	6 262,3	10 577,2	4 882,1	3 274,9
2. Finansavimo šaltiniai:	32 517,0	38 528,8	32 406,2	30 326,3
2.1. Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	14 855,8	18 109,0	16 982,4	16 390,5
2.2. Biudžetinių įstaigų pajamos (BIP)	834,9	846,0	887,6	922,3
2.3. Valstybės biudžeto lėšos (LRVB)	5 342,7	4 644,1	4 560,8	4 988,3
2.4. Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti (LRVB-VD)	1 882,8	2 244,4	2 295,0	2 327,2
2.5. Mokymo lėšos (LRVB-ML)	4 133,4	4 156,1	4 156,1	4 156,1
2.6. Dotacijos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti lėšos (LRVB- VIPA)	288,3	450,5	123,0	0,0
2.7. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos (LRVB-KPPP)	1 644,6	1 342,0	1 350,0	1 340,0
2.8. Europos Sąjungos lėšos (ES)	3 477,4	6 705,2	2 019,7	170,3
2.9. Kiti finansavimo šaltiniai (Kt)	57,1	31,5	31,6	31,6